

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: council@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 67

(Prot. Nr.30, 3.§)

2008. gada 18. jūnijā

Par tirgus dalībnieku apvienošanu

Lieta Nr. 1317/08/06/9

Par SIA „PATA AB” un SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” apvienošanu

Konkurences padome 13.05.2008. saņēma ziņojumu par SIA „PATA AB” un SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” apvienošanu (turpmāk – Ziņojums).

Konkurences padome konstatēja, ka Ziņojums neatbilst Ministru kabineta 26.10.2004. noteikumos Nr. 897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanu” (turpmāk – Noteikumi) noteiktajām prasībām. Pēc nepieciešamo papildinājumu saņemšanas par pilna Ziņojuma saņemšanas datumu uzskatāms 2008.gada 22.maijs.

SIA „PATA AB” ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā, reģistrācijas Nr.40003448619, juridiskā adrese: Miera iela 2, Inčukalns, Rīgas rajons, LV-2141.

SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” ir reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar reģistrācijas Nr.48503002883, juridiskā adrese: Mežvidi, Novadnieku pagasts, Saldus rajons, LV -3801.

Izvērtējot Ziņojumā ietverto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

Apvienošanās dalībnieki

1. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA „PATA AB” darbības veidi ir mežizstrāde, kokmateriālu tirdzniecība un loģistika. SIA „PATA AB” īsteno izšķirošu ietekmi pār AS „Strenču mežrūpniecības saimniecība” 49,9% akciju; SIA „Smiltenes MRS” 100% kapitāla daļām; SIA „Elvars” 100% kapitāla daļām; SIA „Eferte” 100% kapitāla daļām; SIA „JK Bizness” 51% kapitāla daļām; Krievijas Federācijā reģistrētām sabiedrībām ar ierobežotu atbildību - „Forum A” 99,9% kapitāldaļām; „Vostochno-Evropeisky rinok lesomaterialov” 99,9% kapitāldaļām; „VVP” 99,9%

kapitāldaļām un „PATA AB” 99,9% kapitāldaļām. SIA „PATA AB” īpašnieks ir fiziska persona.

2. Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA „Saldus Mežrūpniecības uzņēmums” darbības veidi ir mežizstrāde un kokmateriālu tirdzniecība. SIA „Saldus Mežrūpniecības uzņēmums” pieder AS „Saldus Mežrūpniecība” 44% akciju, kuras īpašumā ir: SIA „Pakuļu sporta bāze” 100% kapitāla daļas; Krievijas Federācijā reģistrētas sabiedrības ar ierobežotu atbildību - „Saldus Les” 99% kapitāla daļas un „Saldus” 100% kapitāla daļas. SIA „Saldus Mežrūpniecības uzņēmums” īpašnieki ir fiziskas personas.

Apvienošanās veids

3. Saskaņā ar Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteikto: „Tirgus dalībnieku apvienošanās ir: (...) tāds stāvoklis, kad viena vai vairākas fiziskās personas, kurām jau ir izšķiroša ietekme pār vienu vai vairākiem tirgus dalībniekiem, vai viens vai vairāki tirgus dalībnieki iegūst (...) tiešu vai netiešu izšķirošu ietekmi pār citu tirgus dalībnieku vai citiem tirgus dalībniekiem”.

SIA „PATA AB” 2008.gada 12.maijā ir noslēgusi līgumus ar SIA „Saldus Mežrūpniecības uzņēmums” īpašniekiem (4 fiziskas personas) par SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” 90% kapitāla daļu iegādi. Savukārt 2008.gada 28.maijā darījums tika reģistrēts Komercreģistrā.

Tādējādi minētais darījums atbilst Konkurences likuma 15.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktajam apvienošanās veidam, SIA „PATA AB” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums”.

Ziņojuma iesniegšanas pienākums

4. Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā noteikts: „Tirgus dalībnieki, kuri nolēmuši apvienoties kādā no šā panta pirmajā daļā paredzētajiem veidiem, pirms apvienošanās iesniedz Konkurences padomei pilnu ziņojumu, ja apvienošanās dalībnieku kopējais apgrozījums iepriekšējā finanšu gadā Latvijas teritorijā ir bijis ne mazāks par 25 miljoniem latu.”

Noteikumu 8.punkts nosaka, ka „tirgus dalībnieka neto apgrozījumu aprēķina, summējot iepriekšējā finanšu gada ieņēmumus no tirgus dalībnieka darbības, preču pārdošanas un pakalpojumu sniegšanas Latvijas teritorijā (...)”.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA „PATA AB” un tās meitas uzņēmumu kopējais apgrozījums Latvijas teritorijā 2007.gadā bija LVL (*). Savukārt SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” apgrozījums Latvijas teritorijā 2007.gadā bija LVL (*). Tādējādi, veicot galīgo kopējā apgrozījuma aprēķināšanu par 2007.gadu, atbilstoši Noteikumu prasībām, tas pārsniedza 25 miljonu latu sliekšni - LVL (*).

Līdz ar to, izpildās Konkurences likuma 15.panta otrajā daļā paredzētais kritērijs un SIA „PATA AB” pirms apvienošanās bija pienākums iesniegt Ziņojumu Konkurences padomē.

Konkrētie tirgi un to izvērtējums

5. Saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 5.punktu konkrētās preces tirgus – noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma - piedāvājuma

aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Ņemot vērā iepriekš minēto, konkrētie preču tirgi, kuri var tikt ietekmēti apvienošanās sakarā, ir:

- koksnes resursu iegūšanas tirgus;
- zāģbaļķu realizācijas tirgus;
- papīrmalkas realizācijas tirgus.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus, saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 3.punktu un Konkurences padomes 14.02.2003. lēmumu Nr.8¹, koksnes resursu iegūšanas un zāģbaļķu realizācijas tirgos šajā lietā tiek noteikts kā Latvijas teritorija.

Konkrētais ģeogrāfiskais tirgus papīrmalkas realizācijas tirgū tiek noteikts kā Latvijas teritorija. Pamatojoties uz to, ka ārējā tirgū pieprasījums pēc papīrmalkas ir augsts, tādēļ ne tikai Latvijas, bet arī daudzas ārzemju kompānijas ir nodibinājušas Latvijā uzņēmumus un pārstāvniecības, lai tās varētu iepirkt papīrmalku iekšējā tirgū un eksportēt tālāk saviem mātes uzņēmumiem un sadarbības partneriem. Līdz ar to iespējams, ka tirgus varētu būt nosakāms plašākās ģeogrāfiskās robežās nekā Latvijas teritorija.

Tādējādi saskaņā ar Konkurences likuma 1.panta 4.punktu šīs lietas ietvaros kā konkrētie tirgi tiek noteikti: koksnes resursu iegūšanas tirgus Latvijas teritorijā, zāģbaļķu realizācijas tirgus Latvijas teritorijā un papīrmalkas realizācijas tirgus Latvijas teritorijā.

5.1.Koksnes resursu iegūšanas tirgus (izcirstā koksne) Latvijas teritorijā

Koksnes resursu iegūšanas tirgus Latvijas teritorijā iekļauj koksnes resursus, kuri iegūti tos nopērkot vai nosolot augošu koku cirsmu izolēs, vai koksnes resursus iegūstot pēc ilgtermiņa mežizstrādes līgumiem, vai tos iegūstot apaļo kokmateriālu sortimentu veidā un arī koksnes resursus iegūstot privāto mežu īpašniekiem piederošajās meža platībās. Koksnes resursu iegūšanas tirgus kā atsevišķs konkrētās preces tirgus tika noteikts arī Konkurences padomes 14.02.2003. lēmumā Nr.8 lietā Nr.665k/02/06/18 "Par Stora Enso Oyj un AS Sylvester Grupas apvienošanos". Konkurences padome šajā lietā ir secinājusi, ka koksnes resursu iegūšanas tirgū darbojas aptuveni 155000 pārdevēju, tajā skaitā privāto mežu īpašnieki. Turklāt viena koksnes resursu pārdevēja AS „Latvijas Valsts meži” apsaimniekošanā ir vairāk kā 50% no Latvijas teritorijā esošajiem koksnes resursiem. Jāņem vērā tas, ka AS „Latvijas Valsts meži” visus mežizstrādes darbus valstij piederošos meža īpašumos veic sadarbojoties ar apakšuzņēmējiem.

Saskaņā ar Valsts meža dienesta mājas lapā² publicēto informāciju 2007.gadā izcirstās koksnes apjoms ir 10,12 miljonu kubikmetru, no kuriem 4,69 miljonu kubikmetru (46,3%), iegūti valsts mežos un 5,43 miljonu kubikmetru (53,7%) iegūti privāto meža īpašnieku, pašvaldību un citu meža īpašnieku mežos.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju lielākie mežizstrādātāji un to tirgus daļas 2007.gadā Latvijas teritorijā bija:

- SIA „Lastin” aptuveni (*) (<10%),
- SIA „Metsaliito Latvia” (*) (<10%),
- AS „Latvijas Finieris” (*) (<10%),

¹ Konkurences padomes 14.02.2003. lēmums „Par Stora Enso Oyj un AS Sylvester Grupas apvienošanos” Nr.8, <http://www.kp.gov.lv>

² Valsts meža dienesta mājas lapa - <http://www.vmd.gov.lv>

- SIA „R Grupa” (*) (<10%),
- SIA „RTK Pluss” (*) (<10%) .

Pamatojoties uz kopējo izcirsto koksnes apjomu SIA „PATA AB” kopā ar tā saistītajiem uzņēmumiem tirgus daļa šajā konkrētajā tirgū 2007.gadā bija (*) kubikmetri (aptuveni (*)) (<10%), eksports – (*) kubikmetri. Savukārt SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” tirgus daļa koksnes resursu iegūšanas tirgū 2007.gadā bija 15 440 kubikmetri (aptuveni (*)) (<1%).

5.2. Zāģbaļķu realizācijas tirgus Latvijas teritorijā

Kā pārdevēji šajā tirgū darbojas uzņēmumi, kas iegūst koksnes resursus (tie varētu būt arī mežu īpašnieki un pārvaldītāji, ņemot vērā palielinošo vertikālās integrācijas tendenci meža nozarē un kokrūpniecībā). Savukārt pircēji ir uzņēmumi, kas zāģbaļķus eksportē vai pārstrādā, t.i., ražo zāģmateriālus (kokzāģētavas).

Pamatojoties uz Zemkopības ministrijas sniegto informāciju zāģbaļķu patēriņa apjoms Latvijas teritorijā ir 7 409 000 kubikmetru. Patēriņa apjomā ir ietverta informācija gan par realizācijas apjomu, gan par apjomu, kas patērēts pašu vajadzībām.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA „PATA AB” zāģbaļķu realizācijas apjoms 2007.gadā Latvijas teritorijā bija (*) kubikmetri (aptuveni (*)) (<10%) no kopējā patēriņa), savukārt SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” zāģbaļķu realizācijas apjoms 2007.gadā Latvijas teritorijā bija (*) kubikmetri (aptuveni (*)) (<1%) no kopējā patēriņa).

5.3. Papīrmalkas realizācijas tirgus Latvijas teritorijā

Latvijā nav celulozes rūpnīcu, tāpēc liels apjoms papīrmalkas tiek eksportēts uz ārvalstīs esošajām celulozes rūpnīcām Somijā, Zviedrijā, Dānijā, Vācijā u.c.

Pieprasījums konkrētajā tirgū pēc papīrmalkas, kas domāta pārstrādei ir salīdzinoši neliels. Lielākais uzņēmums, kas iepērk papīrmalku ir SIA „Bolderāja Ltd”.

Pamatojoties uz Zemkopības ministrijas sniegto informāciju papīrmalkas patēriņa apjoms Latvijas teritorijā ir 511 900 kubikmetru.

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju SIA „PATA AB” papīrmalkas realizācijas apjoms 2007.gadā Latvijas teritorijā bija (*) kubikmetri.

Saskaņā ar SIA „PATA AB” papildu sniegto informāciju SIA „Metsaliitto Latvia”, AS „UPM – KYMMENE FOREST” filiāle, SIA „Stora Enso Mežs”, SIA „Sveaskog Baltfor” iepērk papīrmalku Latvijā no SIA „PATA AB” un tālāk to eksportē.

Līdz ar to, faktiskais SIA „PATA AB” papīrmalkas realizācijas apjoms 2007.gadā Latvijas teritorijā bija (*) kubikmetru (aptuveni (*)) (<20%) no kopējā patēriņa), savukārt SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” papīrmalkas realizācijas apjoms 2007.gadā Latvijas teritorijā bija (*) kubikmetri (aptuveni (*)) (<10%) no kopējā patēriņa).

Apvienošanās izvērtēšana

6. Pēc Konkurences padomes rīcībā esošās informācijas kopējā apvienošanās dalībnieku tirgus daļa 2007.gadā Latvijas teritorijā koksnes resursu iegūšanas tirgū ir aptuveni (*) (<10%), zāģbaļķu realizācijas tirgū – aptuveni (*) (<10%) un papīrmalkas realizācijas tirgū aptuveni (*) (<20%).

Saskaņā ar Ziņojumā sniegto informāciju apvienošanās mērķis ir pamatdarbības paplašināšana, jaunu investīciju projektu paplašināšana un darba produktivitātes celšana.

Izvērtējot Ziņojumā un Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju, Konkurences padome secina, ka pēc apvienošanās neradīsies un nenostiprināsies dominējošais stāvoklis, kā arī netiks būtiski samazināta konkurence koksnes resursu iegūšanas, zāģbaļķu realizācijas un papīrmalkas realizācijas tirgos Latvijas teritorijā.

Ņemot vērā minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otro daļu, 16.panta pirmo un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „PATA AB” un SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums” apvienošanās, kas paredzēta SIA „PATA AB” iegūstot izšķirošu ietekmi pār SIA „Saldus mežrūpniecības uzņēmums”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no šī lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja v.i.

R.Jonītis